

Elli Heikkilä

FT, dosentti, Tutkimusjohtaja
Siirtolaisuusinstituutti
elli.heikkila@utu.fi

Maahanmuuttajiin erikoistunut turvakoti Mona

Monika-Naiset liiton ylläpitämä turvakoti Mona aloitti toimintansa vuonna 2004. Mona on ainoa Suomessa salaisessa osoitteessa sijaitseva turvakoti. Se on tarkoitettu lähisuhdeväkivallan uhreille. Sen toiminta oli maassamme ainutlaatuista, sillä siellä keskityttiin maahanmuuttajataustaisten naisten ja lasten auttamiseen. Siellä tarjottiin myös erityispalveluja naisille, jotka olivat kokeneet muun muassa kunniaan liittyvää väkivaltaa tai joutuneet ihmiskaupan uhriksi.

Vuonna 2015 voimaan tullut turvakotilaki aikaan sai tarvittavia uudistuksia ja turvakotipalveluista tuli maksuttomia kaikille lähisuhdeväkivallan uhreille. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tultua koordinoimaan turvakotitoimintaa valtakunnallisesti, saatiin turvakotityölle enemmän volyymia. Turvakoti Monan asiakkaiksi voivat tulla kaikki lähisuhdeväkivallan uhrin sukupuolesta, kansallisuudesta tai asuinpaikasta riippumatta. Palvelu on valtakunnallinen.

Ihmiset tulevat eri kulttuureista ja saavat apua usein heidän omalla äidinkielellään, joko ilman tulkkia tai tulkkia apua käyttäen. Joukossa on muun muassa vasta maahan tulleita turvapaikanhakijoita, ihmiskaupan uhreja ja paperittomia. Vuosittain turvakoti Monassa autetaan noin 300 aikuista ja lasta, jotka ovat tulleet Suomeen noin 40 eri lähtömaasta. Muista kielistä kuin suomi, yleisin on ollut arabia, jota puhui äidinkielenään seitsemän prosenttia ja seuraavaksi eniten venäjää (3 %) kaikista Suomen turvakotien asiakkaista vuonna 2018.

Ihmisoikeusliiton tutkimuksessa todetaan, että terveydenhoidon ammattilaiset

ovat avainasemassa niin kunniaan liittyvän väkivallan kuin muunkin lähisuhdeväkivallan tunnistamisessa ja heillä on jo olemassa olevia työvälineitä väkivaltatyöhön. Monet maahanmuuttajataustaiset haastatellut toivat tutkimuksessa esille, että nimenomaan terveydenalan työntekijät ovat korkeasti arvostettuja heidän tuttavapiirissä. Suomessa käytössä oleva moniammatillinen riskinarvioinnin menetelmä (MARAK) kokoaa paikkakunnalla toimivat, uhrin auttamiseksi työskentelevät, viranomaiset ja järjestöt yhteen ja koordinoi uhrille annettavaa tukea. MARAKin avulla voidaan parantaa parisuhdeväkivaltaa kokeneen turvallisuutta ja auttaa uhria.

Lähteet

- Hansen, Saana, Anni Sams, Maija Jäppinen & Johanna Latvala (2016). Kunniakäsitykset ja väkivalta. Selvitys kunniaan liittyvästä väkivallasta ja siihen puuttumisesta Suomessa. Helsinki: Ihmisoikeusliitto.
- Monika-Naiset Liitto ry (2019). Turvakoti Mona tarjoaa apua monella eri kielellä. Saatavilla: <https://monikanaiset.fi/blogi/turvakoti-mona-tarjoaa-apua-monella-eri-kielella/> Luettu 12.9.2019.
- Peltonen, Joonas & Saana Kaipainen (2019). Turvakotipalvelut 2018. Tilastoraportti 22. Saatavilla: <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/lapset-nuoret-ja-perheet/turvakotipalvelut> Luettu 12.9.2019.
- Piispa, Minna & Martta October (2017). Vaikuttava työkalu toistuvaan parisuhdeväkivaltaan puuttumiseen. Yhteiskuntapolitiikka 82:3, 304–312.